

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ความเชื่อเรื่องสีในสังคมไทย
ชื่อผู้เขียน : นางสาวพรพรรณ รัชตประภาญจน์
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : ไทยศึกษา
ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. รองศาสตราจารย์ นางเยาว์ ชาญณรงค์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. พิชญ์ สมพอง
3. ศาสตราจารย์ ดร. น.พ. เทพนม เมืองแมน

การวิจัยเรื่องความเชื่อเรื่องสีในสังคมไทย ได้ศึกษาความเป็นมาของความเชื่อเรื่องสี และอิทธิพลของความเชื่อดังกล่าวที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตในสังคมไทย ซึ่งมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนไทยในด้านต่าง ๆ

การดำเนินการวิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาด้านเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตจากสาขาอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมไทยปัจจุบัน จำนวน 50 คน ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติ ข้าราชการ นักวิชาการ นักการเมือง นักธุรกิจ นักแสดง และสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เป็นต้น

ผลการวิจัยด้านเอกสารพบว่า ความเชื่อเรื่องสีเกิดจากการที่มนุษย์สังเกตว่าสิ่งธรรมชาติมีสีเฉพาะตามธรรมชาติ เช่น สัตว์ พืช พื้นดิน น้ำทะเล ท้องฟ้าและดวงดาวต่าง ๆ ... ด้วยภูมิปัญญาของมนุษย์ที่ได้เรียนรู้ลักษณะคุณสมบัติและพลังของสี ในขณะที่เดียวกันมนุษย์ก็มีความเชื่อว่ามีพลังลึกลับอยู่ในสิ่งธรรมชาติต่าง ๆ นั้น มนุษย์จึงคิดสร้างสรรค์นำความรู้เรื่องสีมาสัมพันธ์กับความเชื่อดังกล่าวทำให้การนำความรู้เรื่องสีมาใช้ประโยชน์ในวิถีชีวิต จึงมีความเชื่อผสมผสานอยู่ด้วย จนกลายเป็นวัฒนธรรมที่สอดคล้อง

กันทั่วโลก...สังคมไทยก็เช่นเดียวกัน คนไทยมีวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสิมาช้านานจนถึงปัจจุบัน และมีอิทธิพลในวิถีชีวิตเกือบทุกด้าน ตั้งแต่ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย รวมทั้งศาสนา ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี กีฬา การผลิตสิ่งต่าง ๆ และใช้สีเป็นสื่อสัญลักษณ์ นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจุบันวิทยาศาสตร์ได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องสีอย่างจริงจังและนำความรู้ที่ได้มาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีความเชื่อเรื่องสีแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มที่มีความเชื่อว่าสีมีพลังส่งเสริมทั้งด้านดีและร้ายแก่ผู้ใช้และมีพฤติกรรมเลือกใช้สีโดยมีความเชื่อเกี่ยวกับโหราศาสตร์ โชคลาง เคล็ด และอื่น ๆ ผสมผสานร่วมด้วยถือเป็นคตินิยม กลุ่มนี้มีจำนวนมากที่สุด

2. กลุ่มที่ไม่แน่ใจนักว่าตนมีความเชื่อเรื่องสีหรือไม่ เพราะส่วนใหญ่จะเลือกใช้สีตามความเชื่อที่เป็นไปตามค่านิยมทางสังคม มีพฤติกรรมแบบเชื่อบ้าง-ไม่เชื่อบ้าง กลุ่มนี้มีจำนวนมาก รองจากกลุ่มที่เชื่อ

3. กลุ่มที่ไม่เชื่อ เป็นกลุ่มที่เลือกใช้สีตามความชอบหรือความเหมาะสม โดยไม่มีความเชื่อใด ๆ กลุ่มนี้มีจำนวนน้อยที่สุด

Thesis Title : Beliefs in Colours in Thai Society

Student's Name : Miss Phornphan Ratchataprakarn

Degree Sought : Master of Arts

Major : Thai Studies

Academic Year : 2002

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Nongyao Charnnarong Chairperson
2. Assoc. Prof. Pit Sompong
3. Assoc. Prof. Dr. Debhnom Mungman

This research is the study of backgrounds of beliefs concerning colour and their influences on ways of life, which affect various aspects of behaviours of the Thai people.

It is a qualitative research studying from documents and deep interviews of successful people from various occupations, as well as renowned persons in the present Thai society. Sampling group of 50 people includes national artists, government officials, academics, politicians, businessmen, performers and mass media.

The Thai people have had a long belief in colours, and this belief is still a part of their daily life and culture.

The out come of the study can be concluded that colours have influences on ways of life of people in the present Thai society. Samples can be divided into 3 groups.

1. People who believe that have the power of affect users both in good and bad ways. This group uses colour on the basis of astrology, fortune, and other superstitions mixed together. They are traditional.

2. People who are not sure whether they have beliefs in colour. This group uses colour according to social beliefs. They sometimes believe in the power of colour, sometimes do not believe.

3. People who do not believe in the power of colour. They use colours according to their favourite or appropriateness without any belief.